

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα: «Μιλώντας με τα αρχαία...»

*Υλικό για προαιρετική ενασχόληση των
μαθητών πριν και μετά την επίσκεψη στο
Μουσείο Ακρόπολης.*

Κατά την επίσκεψη της σχολικής σας ομάδας στο Μουσείο Ακρόπολης, οι μαθητές θα έρθουν σε επαφή με το συναρπαστικό κόσμο των αντικειμένων στην αρχαιότητα και σήμερα, καθώς και με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί κανείς να τα προσεγγίσει ερευνητικά μέσα στο Μουσείο.

Η σύντομη προετοιμασία των μαθητών πριν από την επίσκεψη στο Μουσείο μπορεί να κάνει την εμπειρία αυτού του προγράμματος ακόμη πιο εποικοδομητική.

Αφού παρατηρήσετε την παρακάτω εικόνα ενός εκθέματος του Μουσείου και ενημερωθείτε γι' αυτό στο παρακάτω κείμενο που απευθύνεται σε εσάς, δείξτε την ίδια εικόνα στους μαθητές σας. Ενθαρρύνετε τους να την παρατηρήσουν πολύ προσεκτικά και επανειλημμένα. Ξεκινήστε συζήτηση γι' αυτό λαμβάνοντας υπόψη τις ερωτήσεις για τους μαθητές που αναφέρονται στη συνέχεια.

Μετά από την επίσκεψή σας στο Μουσείο μπορείτε να προτείνετε στους μαθητές σας τη συνέχιση της κριτικής ενασχόλησης με τα αντικείμενα που μας περιβάλλουν με βάση το παρακάτω υλικό, ενισχύοντας μ' αυτό τον τρόπο τα οφέλη από την εμπειρία του προγράμματος.

Υλικό για προαιρετική προετοιμασία των μαθητών στην τάξη:

- Δείτε την εικόνα του εκθέματος (ή στην ιστοσελίδα του Μουσείου με zoom:
http://www.theacropolismuseum.gr/sites/default/files/pig_sacrifice.jpg)

- Ερωτήσεις για τους μαθητές:

Παρατηρήστε προσεκτικά την εικόνα. Μπορείτε να την αναρτήσετε στη σχολική αίθουσα για μία εβδομάδα, ώστε να σας γίνει οικεία και να ανακαλύψετε σταδιακά τις λεπτομέρειές της.

- * Από τι υλικό έχει δημιουργηθεί το έργο της εικόνας;
- * Τι μπορείτε να διακρίνετε με μια γρήγορη πρώτη ματιά;
- * Κλείστε τα μάτια. Τι μπορείτε να θυμηθείτε; Πιστεύετε ότι ξεχωρίζει κάτι στο έργο;
- * Φανταστείτε ότι βρίσκεστε κι εσείς μέσα στην παράσταση. Μπορείτε να περιγράψετε με λεπτομέρεια τι εικονίζει το έργο;
- * Τι πιστεύετε ότι αφηγείται το έργο;
- * Μπορείτε να φανταστείτε τα συναισθήματα των μορφών;
- * Μπορείτε να φανταστείτε τι θα μπορούσε να συμβαίνει λίγα λεπτά πριν και λίγα λεπτά μετά από τη στιγμή που εικονίζεται; Ποια στιγμή έχει επιλέξει να εικονίσει στο έργο του ο καλλιτέχνης;
- * Αυτό το έργο βρέθηκε στο ιερό της θεάς Αθηνάς στην Ακρόπολη και κατασκευάστηκε περίπου το 490-480 π.Χ.
- * Ποια πιστεύετε ότι ήταν η αρχική του χρήση εκεί;
- * Παρατηρώντας το έργο, πιστεύετε ότι θα μπορούσατε να αντλήσετε από αυτό πληροφορίες για την εποχή της δημιουργίας του;

- Υλικό για τον εκπαιδευτικό:

Αναθηματικό ανάγλυφο, Μουσείο Ακρόπολης αρ. ευρ. Ακρ 581

Εύρεση: Το 1883 στην περιοχή ανάμεσα από τον Παρθενώνα και το Παλιό Μουσείο Ακρόπολης .

Υλικό: Μάρμαρο Πάρου, αρχικά ήταν ζωγραφισμένο.

Χρονολόγηση: π. 490-480 π.Χ.

Περιγραφή: Μια οικογένεια πλησιάζει τη θεά Αθηνά προσφέροντας θηλυκό χοίρο για θυσία.

Η Αθηνά, με σκουλαρίκια, είναι ντυμένη με λοξό ιμάτιο και χιτώνα, τον οποίο ανασηκώνει με το αριστερό της χέρι. Η θεά αναγνωρίζεται από το κράνος της. Το μεγαλύτερο μέγεθός της την ξεχωρίζει από την ομάδα των θνητών, τους οποίους αντικρίζει πιθανότατα η ίδια σε επιφάνεια και όχι το άγαλμά της. Στέκεται σε πιο κοντινό επίπεδο προς το θεατή.

Η ομάδα των θνητών βαδίζει προς την πλευρά της θεάς σε τελετουργική πομπή.

Την πομπή οδηγούν δύο αγόρια που περπατούν σε βαθύτερο επίπεδο από τη θεά. Μόνο αυτό που είναι πλησιέστερα στο θεατή εικονίζεται ολόκληρο, με κοντά μαλλιά και ιμάτιο που αποδιδόταν ανάγλυφα (πάνω στο αριστερό χέρι) και ζωγραφιστά. Στο υψωμένο του χέρι κρατά κυκλικό αντικείμενο, πιθανόν μια φιάλη, τελετουργικό σκεύος για τέλεση σπονδών (αναίμακτων προσφορών κάποιου υγρού πάνω σε βωμό, π.χ. κρασιού, λαδιού, μελιού κ.λπ.). Αν ισχύει κάτι τέτοιο, τότε η στάση του παιδιού σημαίνει ότι ήδη ρίχνει τη σπονδή πάνω από το βωμό, που θα πρέπει να εννοήσουμε πίσω από τη θεά. Το δεύτερο παιδί μόλις που διακρίνεται πίσω από το πρώτο, από το περίγραμμα του προσώπου του και το σηκωμένο του χέρι, που είναι μια χειρονομία λατρείας. Από το παρόμοιο ύψος τους, φαίνεται να βρίσκονται κοντά στην ηλικία. Πίσω τους εικονίζεται το ζώο που θα θυσιαστεί για τη θεά.

Ακολουθεί ο πατέρας της οικογένειας ντυμένος με ιμάτιο. Η σύζυγός του πιο πίσω φορά χιτώνα και ιμάτιο στους ώμους. Στα σηκωμένα χέρια της ίσως κάποτε κρατούσε κάποια προσφορά για τη θεά. Ανάμεσα στο ζευγάρι το τρίτο παιδί, ένα κορίτσι, φορά στενό χιτώνα και διάδημα και έχει υψωμένο το δεξί χέρι σε ένδειξη λατρείας.

Αρχική χρήση: Το ανάγλυφο ήταν ανάθημα στη θεά Αθηνά από την οικογένεια που εικονίζεται. Η θέση στην οποία ήταν τοποθετημένο στο ιερό είναι άγνωστη.

Άλλες πληροφορίες για την εποχή: Το ανάγλυφο μπορεί να μας δώσει πληροφορίες για τη μορφή του αρχαίου ιερού, τη θρησκεία και τις λατρευτικές συνήθειες (αναθήματα, σπονδές, θυσίες), για τα ενδύματα και τα κοσμήματα, την τέχνη (κατασκευή, υλικά, εικονογραφία, αισθητική), τις επαφές της Αθήνας με άλλες περιοχές (προέλευση μαρμάρου), την κοινωνική οργάνωση, τους αναθέτες, κ.λπ.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Δ. Παντερμαλής κ.α., *Μουσείο Ακρόπολης, οδηγός* (Αθήνα 2015), 146-160 εκκ. 176

O. Palagia, "Akropolis Museum 581: A Family at the Apaturia?," *Hesperia* 64 (1995) 493-501

Για τα αρχαϊκά αναθήματα βλέπε επίσης: <http://www.theacropolismuseum.gr/el/content/ta-anathimata>

Υλικό για προαιρετική αξιοποίηση της εμπειρίας του προγράμματος

-Πρόταση προς τους μαθητές:

Στο Μουσείο της Ακρόπολης ήρθατε σε επαφή ως ερευνητές με αντικείμενα αρχαία και σύγχρονα. Δεν χρειάζεται να σταματήσετε να ανακαλύπτετε τον κόσμο των αντικειμένων. Μπορείτε να διατηρήσετε το διεισδυτικό σας βλέμμα και τις μεθόδους σας και εκτός Μουσείου. Ένα θρανίο, ένα σχολικό βιβλίο, μια εφημερίδα, μια πινακίδα, ένα κουτάλι, ένα παγκάκι θα μπορούσαν να είναι νέα αντικείμενα της προσωπικής σας έρευνας. Με προσεκτική παρατήρηση, σκέψη και έρευνα μπορείτε να αναρωτηθείτε τι μπορούν να πουν σε εσάς:

- * για εσάς,
- * για τους γύρω σας,
- * για την περιοχή σας,
- * για την εποχή σας.

Είναι ανεξάντλητο το αντικείμενο της ασχολίας σας!

Θα χαρούμε πολύ να μοιραστείτε μαζί μας τα αποτελέσματα της δράσης σας στο:

learning@theacropolismuseum.gr.